

STARTAP

**“DEVONU LUG‘ATI-T-TURK” ASARIGA OID ILMIY TADQIQOT
ISHLARI BIBLIOGRAFIYASI”**

- Fan yo‘nalishi:** filologiya
Ilmiy-texnik kengashlar yo‘nalishiga mos ravishda
- Startap turi:** amaliy
amaliy, innovatsion, fundamental
- Startap rahbari:** PhD, dotsent G.Rahmatova
FISh, ilmiy darajasi va unvoni

Startap bajarilayotgan tashkilot yuridik manzili:
Olmazor tumani, Noraztepa ko‘chasi, 52A

LOYIHA PASPORTI

№	Talab etiladigan ma'lumotlar	Ma'lumotlar
1	Loyihaning nomi <i>(o'zbek, rus va ingliz tillarida)</i>	<p>“Devonu lug‘ati-t-turk” asariga oid ilmiy tadqiqot ishlari bibliografiyasi”</p> <p>«Библиография научных исследований, посвящённых труду «Дивану лугати-т-тюрк»</p> <p>“Bibliography of scholarly studies on the work “Divani lugati-t-turk”</p>
2	Loyihaning amalga oshirish faoliyat turi <i>(xizmatlar, ishlab-chiqarish va boshqalar)</i>	Ta'lim xizmatlari
3	Loyiha rahbari <i>(loyihaning asosiy ijrochisi)</i>	PhD, dotsent G.Rahmatova
4	Loyiha haqida qisqacha ma'lumot	<p>Mazkur loyiha Mahmud Koshg‘ariyning “Devonu lug‘ati-t-turk” asariga bag‘ishlangan ilmiy tadqiqotlarni tizimli ravishda jamlash, tasniflash va ilmiy muomalaga kiritishga qaratilgan. Loyihaning asosiy maqsadi turli davr va tillarda yaratilgan ilmiy manbalarni bibliografik jihatdan tartibga solish, ularning filologiya, tilshunoslik, tarix va madaniyatshunoslikdagi o‘rnini aniqlashdan iborat. Bibliografiya tadqiqotchilar, magistrant va doktorantlar uchun ishonchli ilmiy manba bo‘lib xizmat qiladi hamda “Devonu lug‘ati-t-turk” bo‘yicha olib borilayotgan ilmiy izlanishlarning holati va rivojlanish yo‘nalishlarini aniqlash imkonini beradi.</p>
5	Tashkilotning nomi (arizachi)	Oriental universiteti
6	Texnologiya/xizmat/mahsulotning qo‘llanilish sohasi yoki tarmoqlari	Filologiya

Biznes loyihaning asosiy mazmuni
(bir necha jumlar orqali loyihaning mazmunini izohlang)

Mazkur biznes loyiha Mahmud Koshg'ariyning asari "Devonu lug'ati-t-turk" ga oid ilmiy tadqiqot ishlari bibliografiyasini yaratish, tizimlashtirish va raqamli shaklda taqdim etishga qaratilgan. Loyiha g'oyasi turkiyshunoslik, filologiya va tarix sohalarida olib borilgan ilmiy izlanishlarni yagona, ishonchli va foydalanish uchun qulay manbaga jamlash zaruratidan kelib chiqqan.

Loyihaning asosiy maqsadi "Devonu lug'ati-t-turk" bo'yicha yaratilgan ilmiy maqolalar, monografiyalar, dissertatsiyalar va tarjimalarni bibliografik jihatdan tartibga solish hamda ularni ilmiy jamoatchilikka ochiq holda taqdim etishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish orqali tadqiqotchilar uchun vaqtni tejovchi, manbalarni tezkor topish imkonini beruvchi intellektual mahsulot yaratiladi.

Loyiha doirasida mahsulot sifatida bosma va elektron bibliografik to'plam, shuningdek onlayn platforma (ma'lumotlar bazasi) ishlab chiqilishi rejalashtiriladi.

Mazkur loyihaning asosiy iste'molchilari sifatida filolog olimlar, magistrant va doktorantlar, oliy ta'lim muassasalari, ilmiy-tadqiqot institutlari hamda kutubxonalar belgilangan. Loyiha natijasi ilmiy tadqiqotlar sifatini oshirish, takroriy izlanishlarning oldini olish va turkiy merosni targ'ib qilishga xizmat qiladi.

Biznes nuqtai nazaridan loyiha intellektual xizmatlar asosida

		<p>rivojlantiriladi. Daromad manbalari sifatida elektron platformaga obuna, maxsus bibliografik ma'lumotlar bazasidan foydalanish, buyurtma asosida tematik bibliografiyalar tayyorlash va ilmiy muassasalar bilan hamkorlik ko'zda tutiladi. Shu bilan birga, loyiha grantlar va ilmiy fondlar orqali moliyalashtirilishi mumkin.</p> <p>Xulosa qilib aytganda, mazkur biznes loyiha ilmiy merosni saqlash va tizimlashtirishga qaratilgan bo'lib, iqtisodiy jihatdan barqaror, ijtimoiy va ilmiy ahamiyatga ega intellektual mahsulot yaratishni nazarda tutadi.</p>
8	Loyiha joriy etiladigan hudud va tarmoq nomi	Markaziy Osiyo mintaqasi, Filologiyaga tarmog'i
9	<p>Loyihani hududning va tarmoqning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishga ta'siri</p> <p><i>(hududdagi va tarmoqdagi muammolarni hal qilishda loyihaning o'rni va roli ko'rsatilishi lozim)</i></p>	<p>Mazkur loyiha O'zbekiston Respublikasida ta'lim, ilm-fan va ilmiy-axborot xizmatlari sohasining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Xususan, "Devonu lug'ati-t-turk" asariga oid ilmiy tadqiqot ishlari bibliografiyasini yaratish va raqamli muomalaga kiritish hududiy ilmiy salohiyatni oshirish, ilmiy tadqiqotlar samaradorligini kuchaytirish hamda intellektual resurslardan oqilona foydalanishga xizmat qiladi.</p> <p>Bugungi kunda filologiya va turkiyshunoslik sohasida olib borilayotgan tadqiqotlarda asosiy muammolardan biri – ilmiy manbalarning tarqoqligi, bibliografik ma'lumotlarning tizimlashtirilmaganligi va ularga tezkor kirish imkoniyatining cheklanganligidir. Ushbu loyiha</p>

aynan shu muammoni bartaraf etishga qaratilgan bo'lib, hududdagi oliy ta'lim muassasalari, ilmiy-tadqiqot institutlari va kutubxonalar faoliyatini yagona ilmiy axborot maydoniga birlashtiradi.

Loyihaning amalga oshirilishi natijasida ilmiy izlanishlar uchun sarflanadigan vaqt va xarajatlar qisqaradi, takroriy tadqiqotlar soni kamayadi va ilmiy ishlarning sifati oshadi. Bu holat hududda ilmiy mehnat unumdorligini oshirib, ilm-fan sohasining iqtisodiy samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Tarmoq miqyosida loyiha ilmiy-axborot xizmatlari va raqamli ta'lim mahsulotlari bozorining rivojlanishiga turtki beradi. Bibliografik ma'lumotlar bazasi va elektron platforma ilmiy axborot xizmatlari sohasida yangi ish o'rinlari yaratilishiga, yosh mutaxassislarning bandligini ta'minlashga va intellektual xizmatlar eksporti imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, loyiha milliy va jahon ilmiy hamjamiyati o'rtasidagi ilmiy aloqalarni mustahkamlash, turkiy madaniy merosni targ'ib qilish va O'zbekistonning ilmiy-madaniy nufuzini oshirishga hissa qo'shadi. Bu esa hududning nafaqat ijtimoiy-iqtisodiy, balki ma'naviy-madaniy rivojiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, mazkur loyiha hudud va tarmoq miqyosida mavjud muammolarni hal etishga qaratilgan, iqtisodiy

		<p>jihatdan samarali, ijtimoiy ahamiyatga ega va barqaror rivojlanishni ta'minlovchi innovatsion tashabbus hisoblanadi.</p>
10	<p>Qo'llanilayotgan texnologiyalar, ularning yangilik darajasi va intellektual mulkni himoya qilish borasida ko'rilgan choralar haqida ma'lumot</p>	<p>Mazkur loyihani amalga oshirish jarayonida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va raqamli ilmiy axborotlarni boshqarish vositalaridan foydalaniladi. Xususan, "Devonu lug'ati-t-turk" asariga oid ilmiy tadqiqotlar bibliografiyasini yaratishda elektron ma'lumotlar bazasi, raqamli kataloglash tizimlari hamda onlayn platformalar joriy etiladi.</p> <p>Loyihada bibliografik ma'lumotlarni yig'ish, saqlash va qayta ishlash uchun ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari (DBMS), metadata standartlariga asoslangan elektron kataloglar hamda foydalanuvchi uchun qulay qidiruv va saralash mexanizmlari qo'llaniladi. Ushbu texnologiyalar ilmiy manbalarni til, nashr turi, yili va mavzuiy yo'nalishlar bo'yicha tezkor izlash imkonini beradi.</p> <p>Loyihaning yangilik darajasi shundaki, "Devonu lug'ati-t-turk" bo'yicha yaratilgan ilmiy tadqiqotlar ilk bor yagona, tizimli va ko'p tilli bibliografik platformada jamlanadi. Bibliografik axborotlarning raqamlashtirilishi va onlayn muomalaga kiritilishi ilmiy axborotlardan foydalanish samaradorligini oshiradi hamda ilmiy tadqiqotlar jarayonini optimallashtiradi. Bu loyiha</p>

		<p>nafaqat an'anaviy bibliografik yondashuvni zamonaviy raqamli texnologiyalar bilan uyg'unlashtiradi, balki ilmiy-axborot xizmatlarida innovatsion yechim sifatida namoyon bo'ladi.</p> <p>Intellektual mulkni himoya qilish borasida loyihada bir qator chora-tadbirlar ko'zda tutilgan. Bibliografik ma'lumotlar mualliflik huquqiga zid ravishda emas, balki ochiq manbalar va ruxsat etilgan ilmiy nashrlar asosida shakllantiriladi. Har bir manba muallifi, nashr yili va nashriyoti aniq ko'rsatiladi, to'liq bibliografik tavsiflar beriladi.</p> <p>Elektron platformada joylashtirilgan ma'lumotlardan foydalanish shartlari ishlab chiqiladi va foydalanuvchilar uchun mualliflik huquqini hurmat qilishga doir qoidalar belgilanadi. Shuningdek, loyiha mahsuloti sifatida yaratilgan elektron bibliografiya va ma'lumotlar bazasi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq ravishda intellektual mulk obyekti sifatida ro'yxatdan o'tkazilishi rejalashtiriladi.</p> <p>Xulosa qilib aytganda, mazkur loyihada qo'llanilayotgan texnologiyalar zamonaviy, yangilik darajasi yuqori va ilmiy-axborot sohasining rivojiga mos bo'lib, intellektual mulkni himoya qilish bo'yicha huquqiy va tashkiliy choralar bilan mustahkamlangan.</p>
11	Loyihaning biznes modeli	Business to Business" (B2B)
12	Loyihaning bosqichlari	1. Loyihani rejalashtirish va maqsadni aniqlash – Tadqiqotning asosiy

		<p>maqsadi va vazifalarini belgilash.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bibliografik bazani shakllantirish mezonlarini aniqlash. – Tadqiqot doirasini (asarlari, maqolalar, dissertatsiyalar) belgilash. <p>2. Ma'lumotlarni to'plash</p> <ul style="list-style-type: none"> – “Devonu lug‘ati-t-turk” asari bo‘yicha ilmiy manbalarni yig‘ish. – O‘zbek va xorijiy olimlar ishlari, maqolalar, dissertatsiyalar va onlayn resurslar. – Manbalarni elektron va chop etilgan formatlarda jamlash. <p>3. Ma'lumotlarni saralash va tasniflash</p> <ul style="list-style-type: none"> – Manbalarni mavzu, yil, til, muallif va tur bo‘yicha tartiblash. – Lingvistik, tarixiy, etimologik, fonetik, morfologik yo‘nalishlarga ajratish. <p>4. Ma'lumotlarni raqamli bazaga joylash</p> <ul style="list-style-type: none"> – Excel, Access yoki onlayn platformalar (Mendeley, Zotero) orqali bazani tashkil qilish. – Qidiruv va filtr tizimini joriy etish. <p>5. Loyiha natijalarini vizual va elektron shaklda taqdim etish</p> <ul style="list-style-type: none"> – Raqamli bibliografiya portali yoki interaktiv PDF yaratish. – Loyihani ilmiy va startap tadbirlarda taqdim etishga tayyorlash.
13	Loyihani amalga oshirish muddati <i>(loyihaning boshlanish va tugashi (kun, oy va yillarda))</i>	2026-yil 2-fevraldan 2027-yil 2-fevralgacha
14	Loyihani o‘zini-o‘zi qoplash muddati	2026-2027 yil
15	Umumiy moliyalashtirish hajmi	15 mln

	<i>(mln so'mda)</i>	
16	<i>Shu jumladan:</i>	
17	Vazirlikning moliyaviy mablag'lari manbalari hisobidan moliyalashtirish miqdori <i>(mln so'mda)</i>	0 so'm
	Birgalikda moliyalashtirish hajmi – Cost sharing, agar mavjud bo'lsa <i>(mln so'mda)</i>	15 mln so'm
18	Kalit so'zlar <i>(10 tadan kam bo'lmagan kalit so'zlar / alohida vergul bilan ajratiladi)</i>	turkiy tillar tarixi, qadimgi turkiy leksikografiya, arab-turk til aloqalari, izohli lug'at an'analari, o'rta asr tilshunosligi, turkiy so'zlarning semantik tahlili, dialektologik birliklar, shevaga xos so'zlar, etimologik izoh, lug'aviy birliklar, fonetik xususiyatlar, morfologik tuzilma, leksik-semantik qatlam, til va madaniyat, turkiy xalqlar etnolingvistikasi, ilmiy tadqiqotlar bibliografiyasi, manbashunoslik, matnshunoslik

Loyihaning biznes-rejasi

1. Rezyume

Loyihaning nomi: “Devonu lug‘ati-t-turk” asariga oid ilmiy tadqiqot ishlari bibliografiyasi”

Loyihani amalga oshiradigan tashkilotning tashkiliy-huquqiy shakli: ta’lim xizmatlari

Loyihani amalga oshirish joyi: Oriental universiteti

Loyiha uchun zarur moliyaviy resurslar summasi: 15 mln

2. Loyihaning barcha ijrochilari haqida ma’lumot

1. Ikromjonov Akmaljon Maxmudjonovich – loyiha ishtirokchisi, dotsent
2. Mamataxunov Begzod Azizovich – loyiha ishtirokchisi, Oriental universiteti mustaqil izlanuvchisi
3. Abbosxo‘jayeva Maryam Akrom qizi – loyiha ishtirokchisi, Oriental universiteti 4-bosqich talabasi

3. Loyihaning xarajatlar smetasi

No	Xarajat nomi	Miqdor/vaqt	Narxi (so‘m)	Asoslash/Izoh
1	Tadqiqot manbalarini to‘plash	6 oy	4,500,000	Kitoblar, maqolalar, dissertatsiyalar xaridi, onlayn resurslar
2	Elektron baza yaratish	2 oy	3,000,000	Excel, Access yoki Zotero dasturiga ma’lumotlarni kiritish
3	Ma’lumotlarni tasniflash va tahlil qilish	3 oy	2,500,000	Lingvistik va bibliografik tasniflash, statistik tahlil
4	Grafik va diagrammalar tayyorlash	1 oy	1,500,000	Tahlil natijalarini vizual ko‘rinishga keltirish
5	Loyihani chop etish va taqdimot materiallari	1 oy	3,000,000	PDF, poster, interaktiv taqdimotlar
6	Umumiy xarajatlar	-	15,000,000	-

Tillar-1 kafedrasini mudiri:

S.Rustamiy

Filologiya va tillarni o‘qitish ta’lim yo‘nalishi menejeri:

B.Mamataxunov

Ilmiy ishlar va innovatsiyalar Bo‘yicha prorektor:

M.Nasirova

Rektor:

N.Mamataxunov